

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

Belgiumban a házasság felbontásának két típusa létezik: a házasság felbontása annak helyrehozhatatlan megromlása miatt és a házasság felbontása közös megegyezéssel.

A házasság felbontása annak helyrehozhatatlan megromlása miatt két módon érhető el:

a házasság helyrehozhatatlan megromlásának bizonyítása bármilyen jogszerű eszközzel (a polgári törvénykönyv [Code civil/Burgerlijk Wetboek] 229. cikkének (1) bekezdése). A megromlás akkor helyrehozhatatlan, ha lehetetlenné teszi a házastársak életközösségének folytatását vagy újrakezdését; bizonyos ideig tartó tényleges különélés alapján. A házasság akkor minősül helyrehozhatatlannal megromlottnak, ha a bontókeresetet a házastársak közösen nyújtják be **hat hónapot meghaladó tényleges különélést követően**. Amennyiben a tényleges különélés hat hónapnál rövidebb ideig tartott, és a házastársak közös bontókeresetet kívánnak benyújtani, a házasság helyrehozhatatlannal megromlottnak tekintendő, amennyiben a házastársak várakozási időszakot követően másodszor is megjelentek a bíróság előtt, és ismét kijelentették, hogy fel kívánják bontani a házasságot (a polgári törvénykönyv 229. cikkének (2) bekezdése). **Egyoldalú kereset egy évet meghaladó tényleges különélést követően**: a házasság akkor minősül helyrehozhatatlannal megromlottnak, ha a bontókeresetet egy évet meghaladó tényleges különélést követően csak az egyik házastárs nyújtja be. Amennyiben a tényleges különélés egy évnél rövidebb ideig tartott, és a házastársak egyike egyoldalú bontókeresetet kíván benyújtani, a házasság helyrehozhatatlannal megromlottnak tekintendő, amennyiben a keresetet benyújtó házastárs várakozási időszakot követően másodszor is megjelent a bíróság előtt, és ismét kijelentette, hogy fel kívánja bontani a házasságot (a polgári törvénykönyv 229. cikkének (3) bekezdése).

A házasság közös megegyezéssel történő felbontására csak akkor kerülhet sor, ha a házastársak előzetesen olyan átfogó megállapodást kötöttek, amely meghatározza a házasság felbontásának joghatásait, és mindkét házastárs továbbra is kifejezi a házasság közös megegyezéssel történő felbontására irányuló szándékát a házasság felbontásáig. Az átfogó közös megállapodás a házastársak vagyonára vonatkozó megállapodásból (a bíróságokról szóló törvénykönyv [Code judiciaire/Gerechtelijk Wetboek] 1287. cikke), illetve egy válási megállapodásból áll, amely a házastársak eljárás alatti lakóhelyét, a szülői felügyeletet, a pár gyermekei vagyonának kezelését, a bontóper során és azt követően a láthatási jogokat, a szülők által a gyermekek után nyújtott tartásdíjat, illetve a bontóper során és azt követően a házastársak közötti esetleges tartásdíjat határozza meg (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1288. cikke).

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

Belgiumban a házasság felbontásának két típusa létezik: a házasság felbontása annak helyrehozhatatlan megromlása miatt (a polgári törvénykönyv 229. cikke) és a házasság felbontása közös megegyezéssel (a polgári törvénykönyv 230. cikke).

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezmenyei

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

A házasság felbontása a jövőre nézve szünteti meg a házassági köteleket. A korábbi házastársak a továbbiakban nem törvényes örökösei egymásnak. Szabadon újraházasodhatnak. Belgiumban a házasság nem hat ki a házastársak nevére. A házasság személy ugyanakkor használhatja a másik házastárs vezetéknevét. A házasság felbontását követően nem lehet a korábbi házastárs vezetéknevét használni a mindennapi és a szakmai életben, bizonyos körülmények között a kereskedelmi név kivételével.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

A vagyonközösség megszűnik. A házasság annak helyrehozhatatlan megromlása miatti felbontása esetén ellenkező megállapodás hiányában a házastársak elveszítik mindazokat az előnyöket, amelyeket egymásnak házassági szerződés alapján és a házasságkötés óta biztosítottak, valamint a szerződéses örökségi juttatásokat is. A házasság közös megegyezéssel történő felbontása esetén a házastársak az átfogó közös megállapodásuk (lásd az 1. kérdést) révén előre meghatározzák jogaikat.

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A házasság felbontása nincs hatással a házasságból született gyermekek jogaira (a polgári törvénykönyv 304. cikke). A házasság felbontását követően a gyermekek feletti felügyeletet, valamint a gyermekek vagyonának kezelését a szülők közösen látják el, vagy pedig az a szülő, akit ezzel a felek közötti jóváhagyott egyezség vagy az ideiglenes intézkedés iránti eljárás (*référé/kort geding*) során a bíróság elnöke megbízott (a polgári törvénykönyv 302. cikke). A szülőknek lehetőségeikhez mérten hozzá kell járulniuk a gyermekek lakhatásához, tartásához, felügyeletéhez, neveléséhez és oktatásához, a gyermekek nagykorúságának eléréséig vagy oktatásuk befejeződéséig (a polgári törvénykönyv 203. cikke), valamint megfelelő arányban viselniük kell az ezen kötelezettségből következő rendes és rendkívüli kiadásokat (a polgári törvénykönyv 203a. cikke). E hozzájárulás rendszerint a bíróság vagy a megállapodás által meghatározott tartásdíj formájában történik.

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A házasság felbontása annak helyrehozhatatlan megromlása miatt: A házastársak megállapodhatnak a házasság felbontását követő tartásdíjban, annak összegében, valamint az összeg felülvizsgálatának szabályaiban. Megállapodás hiányában a bíróság a rászoruló házastárs kérésére tartásdíj fizetésére kötelezheti a másik házastársat. A bíróság elutasíthatja a tartásdíj iránti igényt, ha az alperes bizonyítja, hogy a felperes olyan súlyosan felróható magatartást tanúsított, amely lehetetlenné tette az életközösség fenntartását. A tartásdíj semmilyen körülmények között sem biztosítható olyan házastárs számára, akinek megállapították bűnösségét a másik házastárs sérelmére elkövetett fizikai erőszakban. Amennyiben az alperes bizonyítja, hogy a felperes rászorultsága saját döntésének eredménye, és azt nem családi szükségletek indokolták, a bíróság mentesítheti az alperest a tartásdíj fizetése alól, vagy csökkentheti annak összegét (a polgári törvénykönyv 301. cikkének (1), (2) és (5) bekezdése). A tartásdíj összegének fedeznie kell legalább a kedvezményezett szükségleteit, de nem haladhatja meg a fizetésére kötelezett házastárs jövedelmének egyharmadát. A tartásdíj legfeljebb a házasság fennállási idejének megfelelő időtartamra fizetendő. Ezen időszak kivételes körülmények között meghosszabbítható (a polgári törvénykönyv 301. cikkének (3), (4), (6), (8) és (9) bekezdése).

A házasság felbontása közös megegyezéssel: A házastársak az átfogó közös megállapodásuk (lásd az 1. kérdést) révén előre meghatározzák jogaikat. A bontóper során és azt követően megállapodhatnak bármilyen összegű tartásdíjban, illetve az összeg indexálásának és felülvizsgálatának feltételeiben (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1288. cikke első bekezdésének 4. albekezdése).

A bíróság a tartásdíjat minden esetben megnövelheti, csökkentheti, illetve megszüntetheti, amennyiben az összeg a feleknek fel nem róható új körülmények eredményeként immár nem megfelelő. Kizárólag a házasság annak helyrehozhatatlan megromlása miatti felbontása esetén a bíróság a tartásdíj összegét abban az esetben is kiigazíthatja, ha a házasság felbontása módosítja a házastársak anyagi helyzetét.

4 Mít jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A különválás (*séparation de corps/scheiding van tafel en bed*) nem szünteti meg a házassági köteléket, de csökkenti a házastársak kölcsönös jogait és kötelezettségeit: megszünteti az együttélési kötelezettséget és a vagyon megosztását eredményezi.

5 Melyek a különválás feltételei?

A különválás feltételei ugyanazok, mint a házasság felbontásának feltételei.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A különválás nem szünteti meg a házassági köteléket, de csökkenti a házastársak kölcsönös jogait és kötelezettségeit. A házastársak személyét illetően a különválás csak az együttélési kötelezettséget és a kölcsönös segítségnyújtási kötelezettséget (*devoir d'assistance/bijstandsplicht*) szünteti meg. A hűség és az anyagi támogatás (*devoir de secours/hulpplicht*) kötelezettségei fennmaradnak (a polgári törvénykönyv 308. cikke). A különválás a vagyon megosztását eredményezi (a polgári törvénykönyv 311. cikke). A gyermekeket illetően a különválás joghatásai ugyanazok, mint a házasság felbontása esetében. A különvált házastársak nem jogosultak tartásdíjra, de hivatkozhatnak az anyagi támogatás kötelezettségére (a polgári törvénykönyv 213. cikke). A közös megegyezéssel történő különválás joghatásai ugyanazok, mint a házasság közös megegyezéssel történő felbontásánál, és azokat a házastársak közötti előzetes megállapodások szabályozzák, ugyanakkor a házassági kötelék nem szakad meg. A hűség és az anyagi támogatás kötelezettségei fennmaradnak.

7 Mít jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasság érvénytelensége abban az esetben alkalmazott polgári jogi szankció, ha a házasságra az anyakönyvvezető által végzett előzetes ellenőrzések ellenére jogsértő módon került sor.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság „abszolút” érvénytelenségi okai állnak fenn a következő esetekben:

Valamelyik házastárs kiskorú, és nem mentesítették az életkorra vonatkozó követelmény alól (a polgári törvénykönyv 144. cikke): a házasságkötési korhatár 18 év.

A beleegyezés hiánya (a polgári törvénykönyv 146. cikke).

Színlelt házasság (a polgári törvénykönyv 146a. cikke): nem áll fenn házasság abban az esetben, ha több együttes körülmény alapján kiderül, hogy a házastársak legalább egyikének akarata nyilvánvalóan nem tartós életközösség létrehozására irányult, hanem pusztán a házastársi jogállás által biztosított, tartózkodással kapcsolatos előny megszerzésére.

Kényszerházasság (a polgári törvénykönyv 146b. cikke): nem áll fenn házasság abban az esetben, ha a feltételezett házasságot nem mindkét fél szabad beleegyezésével kötötték, és legalább egy házastárs beleegyezése erőszak vagy fenyegetés következménye.

Kettős házasság (a polgári törvénykönyv 147. cikke).

Egy vérségi vagy házassági rokoni kapcsolaton, a feltételezett biológiai apát tartásdíj fizetésére kötelező bírósági határozaton, illetve örökbefogadási kapcsolaton alapuló házassági akadály ellenére kötött házasság (a polgári törvénykönyv 161–164. cikke, 341. cikke és 356–1. cikkének első és második bekezdése, valamint a polgári törvénykönyv 353-13. cikke).

A házasságkötésben részt vevő tisztviselő hatáskörének hiánya (a polgári törvénykönyv 191. cikke) (opcionális abszolút érvénytelenségi ok).

Titkos házasság (a polgári törvénykönyv 191. cikke) (opcionális abszolút érvénytelenségi ok).

A házasság érvénytelenségének „relatív” esetei, amennyiben egy vagy mindkét házastárs beleegyezése hibás vagy pedig valakinek a személyazonosságát illető tévedés áll fenn (a polgári törvénykönyv 180. és 181. cikke).

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

Az érvénytelenítés, vagyis az érvénytelenség megállapítása megszünteti a házasságot, mind a múlt, mind pedig a jövőre nézve. A házasságkötés időpontjára visszaható hatállyal rendelkezik. A házasság valamennyi joghatása megszűnik. Úgy kell tekinteni, mintha a házasság soha nem létezett volna. Amennyiben a házastársak jóhiszeműen kötötték házasságot, vagy másként fogalmazva, ha nem tudtak az érvénytelenségi ok fennállásáról, a bíróság kimondhatja, hogy a házasság csak a jövőre nézve szűnik meg, múltbeli joghatásai pedig fennmaradnak. Amennyiben csak az egyik házastárs kötött jóhiszeműen házasságot, a házasság joghatásai csak e házastárs javára állhatnak fenn.

A házasságnak a gyermekek javát szolgáló joghatásai fennmaradnak akkor is, ha egyik házastárs sem kötött jóhiszeműen házasságot. Az érvénytelenített házasság alatt, illetve az érvénytelenítéstől számított 300 napon belül született gyermekeket továbbra is az érvénytelenített házasságbeli férj gyermekeinek kell tekinteni.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A törvény a közvetítés két formáját írja elő: az önkéntes közvetítést, amelynél a felek maguk veszik igénybe a közvetítő szolgáltatásait, a bíróság eljárása nélkül, illetve a bírósági közvetítést, amelyet a felek vagy a bíróság javasolnak a bírósági eljárás során; az utóbbit a közvetítés időtartamára felfüggesztik. Közvetítésre a házassági kötelezettségekkel (a polgári törvénykönyv 201. és 203. cikke), a házastársak jogaival és kötelezettségeivel (a polgári törvénykönyv 221–224. cikke), a házasság felbontásának joghatásaival (a polgári törvénykönyv 295–307a. cikke), a szülői felügyelettel (a polgári törvénykönyv 371–387a. cikke), a házasság annak helyrehozhatatlan megromlása miatti felbontásával (a bíróságokról szóló törvénykönyv 229. cikke), a házasság közös megegyezéssel történő felbontásával (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1254–1310. cikke) és a tényleges együttéléssel kapcsolatos jogvitákban kerülhet sor. Bármelyik fél javaslatot tehet az önkéntes közvetítői eljárásra (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1730. és azt követő cikkei). Az ügyben eljáró bíróság is elrendelhet bírósági közvetítést az eljárás bármely szakaszában (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1734. és azt követő cikkei). Ha a felek a közvetítés eredményeként megállapodásra jutnak, azt mindkét esetben a bíróság elé terjeszthetik jóváhagyás céljából. A jóváhagyás csak akkor tagadható meg, ha a megállapodás ellentétes a közrenddel vagy a kiskorú gyermekek érdekeivel.

A házasság felbontása ilyenkor is a bíróság hatáskörébe tartozik.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A házasság annak helyrehozhatatlan megromlása miatti felbontására vagy az emiatti különélésre irányuló keresetek, illetve a különélés házasság felbontására változtatására irányuló keresetek a házastársak utolsó közös lakóhelye, illetve az alperes lakóhelye (*domicile/woonplaats*) szerint illetékes elsőfokú bíróság (*tribunal de première instance/vrederegerecht*) hatáskörébe tartoznak (a bíróságokról szóló törvénykönyv 628. cikke első bekezdésének 1. albekezdése).

A házasság közös megegyezéssel történő felbontása esetén a házastársak választják ki az elsőfokú bíróságot (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1288a. cikkének második bekezdése).

A házasság érvénytelenítése iránti kereset kapcsán az alperes lakóhelye szerinti bíróság rendelkezik illetékességgel (a bíróságokról szóló törvénykönyv 624. cikke).

A házasság annak helyrehozhatatlan megromlása miatti felbontása esetén a kereset a következők szerint nyújtható be: 1. végrehajtói okirat (*huissier de justice/gerechtsdeurwaarder*) révén, a polgári törvénykönyv 229. cikke (1) bekezdésének megfelelően; 2. közösen, a polgári törvénykönyv 229. cikke (2) bekezdésének megfelelően, mindkét házastárs, vagy legalább egy ügyvéd vagy közjegyző által aláírt közös keresettel, a bíróságokról szóló törvénykönyv 1026. és azt követő cikkeivel összhangban (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1254. cikkének (1) bekezdése); vagy 3. egyoldalúan, a polgári törvénykönyv 229. cikke (3) bekezdésének megfelelően rendes kontradiktórius eljárás iránti keresettel, a bíróságokról szóló törvénykönyv 1034a–1034e. cikkével összhangban. Az eljárást megindító beadványnak a szokásosan előírt információk mellett minden ilyen esetben tartalmaznia kell a tényállás részletes ismertetését, valamint a gyermekkel kapcsolatos adatokat rögzítő nyilatkozatot (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1254. cikkének (1) bekezdése). Csatolni kell továbbá a házassági anyakönyvi kivonatot, a gyermekek anyakönyvi kivonatát, továbbá mindkét házastárs személyazonosságának és állampolgárságának igazolását, kivéve ha szerepelnek a népességnyilvántartásban vagy a külföldi állampolgárok nyilvántartásában (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1254. cikkének (2) bekezdése).

A házasság közös megegyezéssel történő felbontását a bíróság elé terjesztett keresettel (*requête/verzoekschrift*) kell kérni. A házasság annak helyrehozhatatlan megromlása miatti felbontása esetén előírt dokumentumok mellett csatolni kell a felek által kötött előzetes megállapodást, valamint adott esetben vagyonuk leltárát.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A rendes szabályokat kell alkalmazni. Lásd a „Költségmentesség” című témakört.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A házasság annak helyrehozhatatlan megromlása miatti felbontása vagy az emiatti különválás iránti keresetnek, illetve a házasság érvénytelenítése iránti keresetnek helyt adó vagy az azt elutasító határozatot az ítélet kézbesítésétől számított egy hónapon belül lehet megtámadni, mind a fél távollétében hozott ítélet, mind a mindkét fél meghallgatását követően hozott ítélet esetében (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1048. cikkének első bekezdése és 1051. cikkének első bekezdése).

A házasságot felbontó ítélet elleni fellebbezés (*appel/hoger beroep*) csak akkor elfogadható, ha a házasság felbontása jogi feltételeinek való meg nem felelésen vagy a házastársak kibékülésén alapul. Ilyen fellebbezést az ügyész nyújthat be az ítélet kihirdetésétől számított egy hónapon belül. Ebben az esetben a fellebbezést mindkét félnek kézbesítik. Ilyen fellebbezést az egyik házastárs, illetve mindkét házastárs külön-külön és együtt is benyújthat, az ítélet kihirdetésétől számított egy hónapon belül. Ebben az esetben a fellebbezést kézbesítik az ügyésznek, illetve ha csak az egyik házastárs nyújtotta be, a másik házastársnak is. A kibékülésen alapuló fellebbezést minden esetben közösen kell benyújtania a két házastársnak, az ítélet kihirdetésétől számított egy hónapon belül. Az ilyen fellebbezést kézbesítik az ügyésznek (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1299. cikke). A házasság közös megegyezésen alapuló felbontását vagy az ilyen különválást elutasító ítélet elleni fellebbezés csak akkor elfogadható, ha mindkét házastárs benyújtja, külön-külön vagy együttesen, az ítélet kihirdetésétől számított egy hónapon belül (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1300. cikke).

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 2201/2003/EK tanácsi rendelet („Brüsszel IIa. rendelet”) 2005. március 1. óta hatályos. A rendeletet az Európai Unióban kell alkalmazni (Dánia kivételével). A valamely tagállamban hozott határozatot a többi tagállamban külön eljárás nélkül automatikusan elismerik (a Brüsszel IIa. rendelet 21. cikkének (1) bekezdése). Nem szükséges külön eljárás egy tagállam anyakönyvi nyilvántartásába történő bejegyzéshez egy másik tagállamban hozott, a házasság felbontására, a különválásra vagy a házasság érvénytelenítésére vonatkozó határozat alapján, amely ellen további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre az említett tagállamnak a joga szerint (a Brüsszel IIa. rendelet 21. cikkének (2) bekezdése). A házasság felbontására, a különválásra és a házasság érvénytelenítésére vonatkozó határozat nem ismerhető el, amennyiben az ilyen elismerés nyilvánvalóan ellentétes a közrenddel, amennyiben az alperesnek nem kézbesítették az eljárást megindító vagy azzal egyenértékű iratot megfelelő időben és olyan módon, hogy az alperes védelméről gondoskodhasson, illetve ha az összeegyeztethetetlen egy olyan határozattal, amelyet ugyanazon felek közötti eljárásban korábban hoztak (a Brüsszel IIa. rendelet 22. cikke). A felülvizsgálat során az eredeti bíróság joghatósága nem vizsgálható felül (a Brüsszel IIa. rendelet 24. cikke), továbbá a határozat érdemben semmilyen körülmények között sem vizsgálható felül (a Brüsszel IIa. rendelet 26. cikke). Ezenfelül a határozat elismerése nem tagadható meg amiatt, hogy a belga jog azonos tényállás mellett nem tenné lehetővé a házasság felbontását (a Brüsszel IIa. rendelet 25. cikke). A külföldi bíróság ítéletének elismerhetősége érdekében benyújtandó okiratokat a Brüsszel IIa. rendelet 37. cikke sorolja fel.

Amennyiben a Brüsszel IIa. rendelet nem alkalmazható, a 2004. október 1-jét követően hozott ítéletekre a belga nemzetközi magánjogi törvénykönyv (*Code de droit international privé/Wetboek van Internationaal Privaatrecht*) rendelkezéseit kell alkalmazni (a törvénykönyv 126. cikkének (2) bekezdése). A törvénykönyv 22. cikke szerint az elismerés automatikus, semmilyen jogi eljárásra nincs szükség. A külföldi bíróság ítélete nem ismerhető el, ha az elismerés joghatása nyilvánvalóan ellentétes a közrenddel, ha megsértették a védelemhez való jogot, ha az ítélet jogsértés eredménye, ha az ítélettel szemben még fellebbezést lehet benyújtani, ha az ítélet összeegyeztethetetlen egy belga ítélettel vagy egy korábban külföldön hozott ítélettel, amely Belgiumban elismerhető, ha a külföldi eljárást azt követően indították meg, hogy ugyanazon felek között ugyanazon tárgyban Belgiumban eljárás indult, amely még folyamatban van, ha kizárólag a belga bíróságok rendelkeznek joghatósággal az eljárásra, ha a külföldi bíróság joghatósága kizárólag az alperes, illetve a jogvitával közvetlen kapcsolatban nem álló vagyontárgyak külföldi bíróság országában való jelenlétén alapul, illetve ha az elismerést kizárja a törvénykönyvben kizárólagos jelleggel felsorolt valamelyik elutasítási ok (a személyi jog és a családjog területén csak a név, az örökbefogadás és az egyoldalú válás ilyen ok) (a törvénykönyv 25. cikkének (1) bekezdése). A felülvizsgálat során a külföldi ítélet érdemben semmilyen körülmények között sem vizsgálható felül (a törvénykönyv 25. cikkének (2) bekezdése). A külföldi bíróság ítéletének elismerhetősége érdekében benyújtandó okiratokat a törvénykönyv 24. cikke sorolja fel.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A Brüsszel IIa. rendeletnek és a nemzetközi magánjogi törvénykönyvnek egyaránt alapvető elve az automatikus, külön eljárás nélküli elismerés. Ha azonban az elismerés a Brüsszel IIa. rendeleten alapul, a 2. szakaszban előírt eljárás keretében bármely érdekelt fél kezdeményezhet egy, a határozat elismeréséről vagy el nem ismeréséről szóló határozatot (a Brüsszel IIa. rendelet 21. cikkének (3) bekezdése). Amennyiben a Brüsszel IIa. rendelet nem alkalmazható, a törvénykönyv 23. cikkének megfelelően bármely érdekelt fél, illetve az ügyész is kérheti annak megállapítását, hogy az ítéletet egészben vagy részben el kell ismerni, vagy hogy azt nem lehet elismerni (a törvénykönyv 22. cikkének (2) bekezdése).

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböz?

A törvénykönyv 55. cikkének (1) bekezdése tartalmazza a nemzetközi elemmel rendelkező válaszokra és különválásokra vonatkozó jogválasztási szabályt. A házasság felbontását és a különválást a következő jog szabályozza:

azon állam joga, amelynek területén mindkét házastárs szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik a kereset benyújtásának időpontjában;

ha a két házastárs szokásos tartózkodási helye nem ugyanabban az államban található, azon állam joga, amelynek területén a házastársak utolsó közös tartózkodási helye található, feltéve, hogy egyikük szokásos tartózkodási helye ebben az államban van a kereset benyújtásának időpontjában;
ha egyik házastárs szokásos tartózkodási helye sem abban az államban található, amelyben legutolsó közös tartózkodási helyük volt, akkor azon állam joga, amelynek mindkét házastárs állampolgára a kereset benyújtásának időpontjában;
egyéb esetekben a belga jog.

A „szokásos tartózkodási hely” fogalmát a törvénykönyv 4. cikkének (2) bekezdése határozza meg. A „közös szokásos tartózkodási hely” nem szükségképpen azonos címet vagy azonos települést, hanem azonos országban való tartózkodást jelent. A törvénykönyv 55. cikkének (1) bekezdésében megjelölt jog nem alkalmazható, ha e jog nem ismeri el a válás kezdeményezését. Ebben az esetben az alkalmazandó jog az (1) bekezdésben megjelölt következő alternatív feltételben megjelölt jog (a törvénykönyv 55. cikkének (3) bekezdése).

A házastársakat is megilleti egy korlátozott lehetőség az alkalmazandó jog megválasztására: dönthetnek azon állam joga mellett, amelynek mindketten állampolgárai a kereset benyújtásának időpontjában, illetve a belga jog mellett (a törvénykönyv 55. cikkének (2) bekezdése). E döntést legkésőbb a házasság felbontása vagy a különválás iránti kereset alapján eljáró bíróság előtti első megjelenés során be kell jelenteni.

A törvénykönyv 55. cikkében megjelölt alkalmazandó jog határozza meg az alábbi kérdéseket szabályozó rendelkezéseket: a különválás iránti kereset elfogadhatósága; a házasság felbontása és a különválás jogalapjai és feltételei, illetve közös kereset esetén a hozzájárulás feltételei, beleértve kinyilvánításának módját is; a házastársak azon kötelezettsége, hogy megállapodjanak a házastársak személyét, tartását és vagyonát, valamint a felügyeletük alatt álló gyermeket érintő intézkedéseket illetően; valamint a házassági kötelék felbontása, illetve különválás esetén e kötelék meglazításának mértéke (a törvénykönyv 56. cikke).

Utolsó frissítés: 23/10/2019

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.